3. Resolution 1960 (2010). Adopted by the Security Council at its 6453rd meeting, on 16 December 2010. URL : https://peacemaker.un.org/sites/peacemaker.un.org/files/SCResolutionWomen_SRES1960%282010%29%28en%29_0.pdf.

4. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами. 11 травня 2011 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001-11#Text.

5. *Глобальний кодекс поведінки щодо збору та використання інформації про систематичне сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом. 13 квітня 2022 р.* URL : https://www.wicc.net.ua/media/WEB_Booklet_on%20survivors%20centred%20approach_CRSV_UA.pdf.

6. Про правовий і соціальний захист осіб, постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного із збройною агресією Російської Федерації проти України, та надання їм невідкладних проміжних репарацій. Закон України від 20 листопада 2024 року № 4067-IX. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4067-20#Text.

Олександр Мілютін
аспірант кафедри
соціально-економічних дисциплін
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

Тетяна Мірошніченко
професор кафедри
соціально-економічних дисциплін
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат економічних наук, доцент

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Цифровізація набуває статусу ключового чинника структурної перебудови світової економіки, оскільки інтеграція інформаційно-комунікаційних технологій у виробничі й управлінські процеси формує новий тип господарювання, заснований на даних. Широке впровадження цифрових рішень знижує трансакційні витрати, прискорює інноваційні цикли та підвищує капіталомісткість знань, що у підсумку стимулює зростання валової доданої вартості. Водночас технологічний прогрес не завжди віддзеркалюється у макроекономічній статистиці, що зумовлює «парадокс Солоу»: значний приріст користувачів Інтернету або мобільного зв'язку у багатьох країнах не автоматично трансформується у пропорційне збільшення продуктивності праці [1]. Проте кумулятивний ефект поступового насичення економіки цифровими сервісами виявляється у довгій перспективі через формування нових ринків, наприклад, платформ спільного доступу чи сервісів

потокової економіки. Пандемія COVID-19 стала природним експериментом, який засвідчив, що країни з розвиненою цифровою інфраструктурою зберегли безперервність ділової активності завдяки віддаленим формам праці та електронним державним послугам і таким чином мінімізували шок для ВВП.

Для порівняльного аналізу й моніторингу державних стратегій використовуються комплексні індекси. До ключових можна віднести ті, що оцінюють цифровізацію та вплив інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на економічний розвиток країн світу також відносяться індекс прийняття цифрових технологій (DAI) та індекс готовності до мережі (NRI).

Варто зазначити інші індекси, такі як Глобальний індекс конкурентоспроможності (GCI), Індекс розвитку ІКТ (IDI), Глобальний індекс кібербезпеки (GCI), Індекс розвитку електронного урядування (EGDI), Індекс онлайнових послуг (OSI), Індекс телекомунікаційної інфраструктури (TII), Індекс людського капіталу (HCI), Індекс електронної участі (EPI), Глобальний індекс підключення (GCI), Індекс мобільного підключення (MCI), Напрямок цифрової зрілості (DES), Напрямок історичної траєкторії зростання (DEM), Індекс легкості ведення бізнесу (EDB) [2].

Індекс цифрової економіки і суспільства охоплює доступність широкосмугового зв'язку, рівень цифрових навичок населення, інтенсивність використання Інтернету, інтеграцію технологій у бізнес-процеси та зрілість е-урядування, що дає змогу визначити диспропорції між складовими цифрової екосистеми. Індекс прийняття цифрових технологій Світового банку, спираючись на фактичні дані про охоплення мережами та використання мобільних сервісів, синтезує показники оцифрування громадян, бізнесу і держави та демонструє, що найкращих результатів досягають саме ті юрисдикції, які одночасно інвестують у інфраструктуру, людський капітал та регуляторну модернізацію.

Індекс світової цифрової конкурентоспроможності фокусується на готовності економіки до подальших технологічних проривів, тоді як Індекс готовності до мережі оцінює здатність суспільства використовувати передові рішення на користь сталого розвитку. Комплементарність цих вимірів дає змогу урядам обґрунтовувати пріоритетні напрями політики й вимірювати ефективність інтервенцій у динаміці.

Технологічне ядро трансформації становлять штучний інтелект, великі дані, хмарні обчислення, Інтернет речей і мобільні мережі п'ятого покоління. Їх синергія формує гнучкі платформи-екосистеми, що поєднують виробників, споживачів і органи влади у спільному інформаційному просторі, прискорюючи дифузію інновацій. До технічних стимулів додаються економічні та інституційні. Зростання попиту на цифрові послуги, зокрема електронну комерцію, мобільні фінанси та дистанційне навчання, утворює критичну масу користувачів, необхідну для масштабування. Держави, які визначають цифровізацію стратегічним пріоритетом, інвестують у

широкосмугові мережі, центри оброблення даних і хмарні сервіси, одночасно адаптуючи освітні програми під нові компетентнісні вимоги. Демографічні фактори – урбанізація, омолодження робочої сили, зростання середнього класу – додатково посилюють попит на технологічні інновації. Водночас міжнародна кооперація, зокрема спільні стандарти кібербезпеки та цифрової торгівлі, підвищує взаємну сумісність платформ і зменшує бар'єри входу на глобальні ринки [3].

Цифрове перетворення супроводжується асиметріями, що ставлять під загрозу інклюзивність і стійкість розвитку. Найбільш критичною залишається нестача фахівців із даних, інформаційної безпеки та автоматизації, що провокує «кадровий голод» і стримує інвестиції в інновації. Цифровий розрив між мегаполісами й периферією [4], а також між країнами різного рівня доходів підсилює нерівність у доступі до послуг, освіти та фінансів. Роздроблене регулювання з питань конфіденційності даних, кібербезпеки та штучного інтелекту ускладнює розгортання транскордонних сервісів. Зростає вразливість критичної інфраструктури до кіберзагроз, що вимагає координованих заходів із виявлення та реагування на інциденти.

Ефективна політика цифрового розвитку має комплексний характер: по-перше, держава формує довгострокову візію і закріплює цифровізацію як один із магістральних напрямів соціально-економічної стратегії; по-друге, сприяє розбудові високошвидкісної інфраструктури з рівним доступом для всіх груп населення; по-третє, реформує систему освіти, інтегруючи цифрові компетентності на всіх рівнях; по-четверте, запроваджує гнучкі регуляторні режими, зокрема «пісочниці», що дозволяють тестувати інновації без ризику для фінансової стабільності; по-п'яте, створює стимулювальні інструменти, які заохочують бізнес упроваджувати передові рішення та розвивати внутрішні ІТ-компетенції. Висока узгодженість регуляторики з міжнародними стандартами мінімізує транзакційні витрати в зовнішньоекономічній діяльності та підвищує довіру інвесторів.

Цифровізація трансформує економічні й соціальні системи через глибоку інтеграцію технологій у щоденні процеси виробництва, управління і споживання. Вона прискорює інновації, підвищує рівень конкуренції та створює умови для появи нових ринків, проте водночас загострює питання нерівності, безпеки та регуляторної сумісності. Ефективне поєднання інвестицій у інфраструктуру, розвиток людського капіталу, гнучкого регулювання та міжнародної координації є необхідною передумовою перетворення технологічного потенціалу на сталий економічний добробут.

---

1. *Цифрові лідери: як розкрити можливість у 3,4 трлн доларів*. Звіт підготовлений для Google. AlphaBeta. 2020. https://alphabeta.com/our-research/the-digital-sprinters-capturing-a-us34-trillion-through-innovative-public-policy/.
2. Khaustova V. Y., Kriachko Y. M., Bondarenko D. V. Evaluation of Digitalization Processes in the Countries of the World and Ukraine According to World Indices and Rankings. *Business Inform*. 2024. T. 9. № 560. S. 75–93. URL: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-9-

75-93 (дата звернення: 11.05.2025).

3. Хаустова В. Є., Крячко Є. М., Бондаренко Д. В. Оцінка процесів цифровізації в країнах світу та Україні у світових індексах і рейтингах. *Бізнес Інформ*. 2024. № 9. С. 75–93. URL: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-9-75-93

4. Кириченко М. В., Галюк А. А. Цифровізація в умовах глобальних викликів: Азійський досвід та перспективи. *Економіка та суспільство*. 2024. № 68. С. 1218–1224. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-139

Анна Топчило
ад'юнкт ад'юнктури
Національного університету
цивільного захисту України

ВИКОРИСТАННЯ КІНЕТИЧНОГО ПІСКУ В ПСИХОЛОГІЧНОМУ ВІДНОВЛЕННІ ПЕРСОНАЛУ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ, ЯКИЙ ЗАЗНАВ ПОРАНЕНЬ

Протягом останніх трьох років на території України ідуть запеклі бої та жорсткі обстріли. Персонал сектору безпеки та оборони, на превеликий жаль, зазнає численних поранень та травм під час виконання завдань за призначенням. У зв'язку з цим виникає потреба в якісній та ефективній психологічній допомозі і супроводі. Найактуальнішою психологічна підтримка є в період реабілітації та відновлення поранених співробітників, що привносить необхідність впроваджувати інноваційні методи психологічного супроводу, одним з яких є кінетичний пісок.

Кінетичний пісок – це ефективний інструмент арттерапії, який активно використовується у реабілітації та психологічному відновленні персоналу сектору безпеки та оборони, що зазнали поранень. Вправи з кінетичним піском стають важливим засобом для зниження рівня стресу, відновлення моторики та поліпшення емоційного стану.

Кінетичний пісок – спеціальний матеріал, який складається з кварцового піску та полімерних добавок, що надають йому пластичності та легкості у використанні. Завдяки унікальним властивостям він не розсипається, легко формується в різні фігури і приємний на дотик. В арттерапії він використовується для відновлення психоемоційного стану, розвитку моторики та роботи з підсвідомими переживаннями. Цей матеріал використовується у сенсорній терапії та арттерапевтичних практиках, оскільки він поєднує в собі тактильну стимуляцію, творчий підхід та можливість емоційного самовираження.

Інтегрувати кінетичний пісок в програми психологічного відновлення можна наступним чином: психотерапевтичні сесії з використанням арттерапії, фізичні вправи для моторики рук, групові заняття для покращення